

RETNINGSLINJER FOR TILRETTELEGGING FOR REDNINGS-
OG SLOKKEMANNSKAPER I SORTLAND KOMMUNE

Innhold

1. Ordforklaring.....	3
2. Generelt om avklaring til tilrettelegging for rednings- og slokkemannskaper.....	4
3. Innsatstid/vaktordning	4
4. Tilgjengelighet.....	5
5. Sjekkliste	6
6. Anbefaling til utlufting av røyk og branngasser	9
7. Spesielt om tilrettelegging i plansak.....	9
8. Analyseløsninger og andre avklaringer med brann og redning.....	10
8.1. Samband	10
8.2. Utvendig vannforsyning	10
8.3. Avlåsing av bommer, pullerter og lignende	10
8.4 Orienteringsplan	10

1. Ordforklaring

Brannbil	Samlebegrep som omfatter høyderedskap og andre utrykningskjøretøyer for brannvesenet
Høyderedskap	Brannbil utstyrt med maskinstige eller snorkel
Bærbar skyvestige	Stige som består av flere deler, og som kan forlenges ved å skyve delene
Kjørevei	Adkomstvei for brannbil
Oppstillingsplass	Definert plass/område for oppstilling av brannvesenets høyderedskap og brannbiler
Hovedangrepsvei	Tilrettelagt adkomst til en bygning, beregnet for brannvesenets innsatsmannskap
Tørropplegg	Rørropplegg for slokkevann for tilkobling til brannvesenest pumper
Våtopplegg	Rørropplegg for slokkevann fast tilkoblet slokkevannskilde
Stigeledning	Betegnelse på bygningsintegrert rørropplegg for fremføring av slokkevann
Åpen vannkilde	Vann, elv/større bekk, tank/lokalt reservoar eller lignende til bruk som slokkevann
Innsatstid	Innsatstid er tiden fra innsatsstyrken er alarmert til den er i arbeid på skadestedet

2. Generelt om avklaring til tilrettelegging for rednings- og slokkemannskaper

Det er viktig av forholdene i og rundt byggverk er lagt til rette for at brannvesenet skal kunne utføre effektiv og trygg rednings- og slokkeinnsats når en brann oppstår.

Brannmyndighetene i kommunen gir ikke aksept eller samtykke i byggesaker. Ansvarlig prosjekterende må imidlertid innhente informasjon fra brannmyndigheten om dimensjoneringskriterier for adkomstvei og oppstillingsplass for brannvesenets biler. Dette gjøres i forbindelse med prosjekteringen. Kriteriene kan blant annet omfatte veiens minste kjørebredde, maksimal stigning, minste fri kjørehøyde, svingradius og aksestrykk, jf. veiledning til TEK17 § 11-17 første ledd.

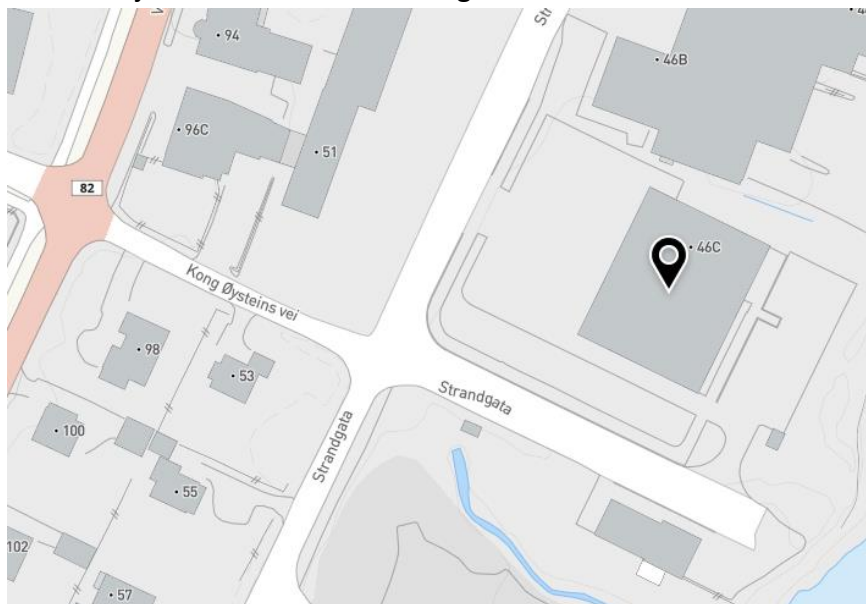
Retningslinjer for tilrettelegging for rednings- og slokkemannskaper i Sortland kommune er utarbeidet på bakgrunn av vårt beredskapsmaterieill til bruk for brannteknisk prosjekterende. Da beredskapsrutiner, og materieill er under stadig utvikling kan ytelseskrav måtte endres ved behov, og siste versjon av retningslinjene finnes på kommunens sine nettsider:

<https://www.sortland.kommune.no/>

3. Innsatstid/vaktordning

Normal innsatstid vil ikke overstige 10 minutter innenfor den del av kommunedelplan byplan Sortland – blåbyen 2015-2027 som ligger på Hinnøya. Utenfor dette området vil innsatstiden overstige 10 minutter.

Brannstasjonens adresse er Strandgata 46C.

Sortland Brann og redning er organisert som deltidsbrannvesen, med 5 mannskaper på hjemmevakt til enhver tid.

4. Tilgjengelighet

Det følger av TEK17 § 11-17 første ledd at byggverk skal plasseres og utformes slik at rednings- og slokkemannskap, med nødvendig utstyr, har brukbar tilgjengelighet til og i byggverk for rednings- og slokkeinnsats.

Iht. VTEK17 må det være tilrettelagt for kjørevei helt frem til hovedinngang og brannvesenets angrepsvei i alle byggverk. For mindre byggverk i risikoklasse 4 og brannklasse 1 kan det likvel aksepteres avstand inntil 50 meter.

I byggverk over to etasjer, der TEK17 forutsetter at det skal være tilrettelagt for brannvesenets høyderedskap, skal vi være informert og ha tilsendt prosjekteringen som viser oppstillingsplass(er) og kjørevei(er) med angitt bredde og vektbegrensing. For prosjektert oppstillingsplass(er) skal også bredde og beregnet punktblastning for 60x60 cm være oppgitt.

5. Sjekkliste

1.	Svingradius på ytterkant kjørevei skal være minst 12 meter. Kjørevei skal utformes og dokumenteres med sporingskurver for lastebil (L) iht. <i>Statens vegvesens håndbok N100</i>. se figur 1
Fig. 1	LASTEBIL (L) (Rdim=12.0 m, L=12.0m) 0 1 2 3 4 5 [m]
2.	Kjøreveien skal ha fri bredde minimum 3,5 meter. Dette for å sikre tilstrekkelig manøvrering av kjøretøy under alle forhold. Snøfall vinterstid med påfølgende brøytekanter vil erfaringsmessig kunne redusere tilgjengelig bredde. Da adkomstveien skal benyttes av store kjøretøyer i en uoversiktlig situasjon, bør den være mest mulig oversiktlig.
3.	Kjøreveien skal ha maksimalt 12,5 % stigning (1:8). Årsaken er at det ikke kan forutsettes at større kjøretøyer kan håndtere brattere stigning enn dette.
4.	Kjøreveien skal ha fri kjørehøyde minimum 4,0 meter.
5.	Kjørevei skal ha aksestrykk minst 11,5 tonn, og boggitrykk minst 16 tonn.

6.	Oppstillingsplass og kjørevei skal skiltes med parkeringsrestriksjoner.
7.	Alle brannseksjoner, etasjer og utganger hvor det er forutsatt tilgjengelighet for høyderedskap, skal være innen høyderedskapens rekkevidde. Avstanden skal ikke overstige 14,5 meter, da dette er maksimal kapasitet i 23,5 meters høyde med tre personer i kurv. Rotasjonspunktet ligger i bakkant av bil. Vindu som skal sikre tilgjengelighet for rednings- og slokkeinnsats skal tilfredsstille krav til rømningsvindu som angitt i preaksepterte ytelser i TEK17 § 11-13, tredje ledd. Vindu i skrå takflater egner seg ikke til rednings- og slokkeinnsats. Konstruksjoner, luftledninger og lignende skal ikke være til hinder for manøvrering av høyderedskap.
8.	Oppstillingsplass skal være minimum 3 meter fra fasade/utsikende bygningsdel. Dette for bl.a. å sikre nødvendig manøvreringsrom for høyderedskap.
9.	Oppstillingsplass skal være minimum 7,0 x 12,0 meter. I byggverk hvor det ikke er prosjektert for innsats med høyderedskap, men kun mannskapsbil, kan oppstillingsplass reduseres til minimum 5,0 x 10,0 meter.
10.	Oppstillingsplass skal dimensjoneres for en punktbelastning på 19 tonn og belastningsoverflate 60 x 60 cm.
11.	Oppstillingsplass skal ha maksimalt 6 % stigning.
Fig. 2	
12.	Oppstillingsplass og kjørevei skal være med fast og hardt dekke (asfalt/brostein e.l.). Oppstillingsplass og kjørevei skal holdes anvendbare til en hver tid. Det anbefales å integrere kjøreveier og oppstillingsplasser for brannbil i kjøreveier og andre arealer som holdes funksjonelle gjennom daglig bruk. Vinterstid må kjøreveier og oppstillingsplasser være brøytet til enhver tid.

13.	Slokkevannsuttak skal være tydelig skiltet med retnings- og avstandsanvisning på nærmeste egnede stolpe/fasade eller lignende.
14.	På stigeledning/tørropplegg skal det være uttak i hver etasje av type Ø 65 mm NOR Lås 1 med stengeventil/kuleventil. Tilkoblingspunkt på bakkeplan skal ha tilkobling av type Ø 65 mm NOR Lås 1 og stengeventil/kuleventil.
15.	Tilgjengelighet og tilrettelegging for rednings- og slökkemannskaper i automatiske parkeringsanlegg må avklares med brannvesenet i hvert enkelt tilfelle, ref. preaksepterte ytelser i TEK17 § 11-17.

6. Anbefaling til utlufting av røyk og branngasser

Preaksepterte ytelser i TEK17 angir at det skal tilrettelegges for utlufting av røyk- og branngasser i kjeller og parkeringskjeller. Veiledning til TEK17 anbefaler å avklare dette med det lokale brannvesen.

Vår anbefaling for kjeller er følgende:

Åpninger/sjakter som muliggjør utlufting av brannrøyk. Sammenlagt åpningsareal i usprinklede brannceller bør være minst 05 % av gulvareal, og minst 0,1 % av gulvareal for sprinklede brannceller. Dører til rømningsveier skal ikke regnes som en del av dette åpningsarealet. Det vises til Byggedetaljebok 520.380 avsnitt 62.

Vår anbefaling for parkeringskjeller er følgende:

Parkeringskjellere uten mekanisk røykventilasjon må ha mulighet for utlufting av brannrøyk via åpning (luke/sjakt/dør) på minimum 2 kvm. Åpning må være hensiktsmessig plassert i forhold til innkjøringsport, slik at vår vifte kan benyttes til gjennomlufting.

7. Spesielt om tilrettelegging i plansak

Tilrettelegging for rednings- og slokkemannskaper inngår normalt ikke i en plansak. Her forutsettes det at de nødvendige arealer for fremkommelighet og tilrettelegging er ivarettatt gjennom den generelle infrastrukturen. Erfaringer er at begrensede tomtearealer og krav til grøntarealer medfører at det ikke blir tilstrekkelige arealer for oppstillingsplasser og kjørevei for brannvesenets høyderedskap, for eksempel ved boligblokker med kun ett trapperom.

I henhold til TEK17 § 11-13, annet ledd kan boenheter i byggverk i risikoklasse 4 med inntil 8 etasjer ha utgang til kun ett trapperom utført som rømningsvei, forutsatt at minst et vindu eller balkong er tilgjengelig for rednings- og slokkeinnsats jf. TEK17 § 11-17. Dette innebærer at brannvesenet må ha tilgang til hver enkelt boenhet, noe som ofte medfører behov for flere oppstillingsplasser enn hva som er tilfellet for boligblokker hvor leilighetene har tilgang til to uavhengige rømningsveier.

Vi oppfordrer derfor til at behov for oppstillingsplasser og kjørevei blir tatt høyde for så tidlig som mulig i det enkelte prosjekt, for å unngå senere konflikter med andre funksjoner som krav til grøntareal med mer.

8. Analyteløsninger og andre avklaringer med brann og redning

8.1. SAMBAND

I henhold til veiledning til TEK17 § 11-17 første ledd, preaksepterte ytelser, må det i byggverk uten tilfredsstillende radiodekning tilrettelegges med teknisk installasjon slik at rednings- og slokkemannskap kan benytte eget samband. Dersom det er usikkerhet rundt dette må vi kontaktes.

8.2. UTVENDIG VANNFORSYNING

Av veiledning til TEK17 § 11-17 går det frem at:

1. Brannkum eller hydrant må plasseres innenfor 25-50 meter fra inngangen til hovedangrepsvei.
2. Det må være tilstrekkelig antall brannkummer eller hydranter slik at alle deler av byggverket dekkes.
3. Slokkevannskapasiteten må være:
 - a. Minst 1200 liter per minutt i småhusbebyggelse
 - b. Minst 3000 liter per minutt, fordelt på minst to uttak, i annen bebyggelse

8.3. AVLÅSING AV BOMMER, PULLERTER OG LIGNENDE

I henhold til TEK17 § 11-17 første ledd, skal byggverk plasseres og utformes slik at rednings- og slokkemannskaper med nødvendig utstyr har *brukbar* tilgjengelighet til og i byggverket. Tilhørende veiledning med ytelseskrav utdyper ikke hva som menes med *brukbar* i denne sammenheng, utover at adkomst i risikoklasse 5 og 6 må *«lett kunne åpnes av brannvesenet»*, og byggverk med mer enn 50 rom *«må inngangsdør og dører til de enkelte rom lett kunne åpnes ved hjelp av universalnøkkel, som plasseres slik at den er lett tilgjengelig for brannvesenet»*.

Erfaringsmessig kan adkomstsikring av objekter medføre forsinket innsatstid. Vi anmoder derfor at det monteres nøkkelsafe programmert for vår arbeidsnøkkel.

Dersom områder er innegjerdet, må vi ha tilgang til området via fastmontert nøkkelsafe tilpasset vår arbeidsnøkkel.

Bygg/område som har automatisk brannalarmanlegg med direktevarsling til 110-sentralen (eller annen vaktentral som har avtale med 110-sentralen) skal ha nøkkelsafe programmert for vår arbeidsnøkkel.

8.4 ORIENTERINGSPLAN

I henhold til TEK17 §11-17, tredje ledd skal det være en orienteringsplan ved inngangen til hovedangrepsvei i byggverk i risikoklasse 3,5,6 og større byggverk i risikoklasse 2.

Erfaringsmessig kan det ta lang tid å lokalisere utløst detektor i en boligblokk med brannalarmanlegg hvor det ikke er tilstrekkelig informasjon ved hovedangrepsvei. Det er derfor ønskelig at det er en orienteringsplan ved hovedangrepsvei også i boligblokker.